

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 98/2016(2)(Ε))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ – TV ONE»

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Οκτωβρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφόντος Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Τάσου Κυρμίτση, Ισίδωρου Κολώτα, Σέργιου Ποΐζη και Μαρίας Κούσιου, Μελών.

Η κ. Αγγελική Λαζάρου Μέλος, η οποία ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού «**ΜΕΓΑ – TV ONE**» πιθανές παραβάσεις των Κανονισμών **21(1), 21(4), 21(5), 21(6), 22(1) και 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

Κανονισμός 21(1): «Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.»

Κανονισμός 21(4): «Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη

συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι.»

Κανονισμός 21(5): «Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.»

Κανονισμός 21(6): «Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.»

Κανονισμός 22(1): «Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·

(v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.»

Κανονισμός 25(3)(α): «(3)Απαγορεύεται-

(α) Η χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων.»

Ύστερα από σχετική απόφαση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **5.7.2017**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 - 6:

1. Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης, με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K), επεισόδιο του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», χωρίς

να λάβει μέτρα ώστε το πρόγραμμα να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά επεισοδίου μεταδόθηκαν μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα σχόλια ή/ και εκφράσεις:

- Εσού είσαι ρε καραγκιόζη, βλάκα;
- Ρε χτηνό... ε χτηνό... έλα δα ρε χτηνό... ε χτηνό κάτσε...

2. Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης και με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», χωρίς να λάβει μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, ιδιαίτερα σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, κατά τη διάρκεια του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους, ενώ το επεισόδιο έφερε οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), με αποτέλεσμα οι τηλεθεατές να μην είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του **κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, κατά τη διάρκεια του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**»μετέδωσε λεκτικό υλικό ακατάλληλο για παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, κατά τη διάρκεια του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**»μετέδωσε λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους, ενώ το επεισόδιο έφερε οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), χωρίς δηλαδή η σήμανση να ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του προγράμματος, κατά παράβαση του **κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

6. Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**»μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης, με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», κατά τη διάρκεια του οποίου υπήρξε χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες κοινωνικών ομάδων, κατά παράβαση του **Κανονισμού 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά επεισοδίου μεταδόθηκε, μεταξύ άλλων, και το ακόλουθο σχόλιο:

- ... τα κοινωνικά παντοπωλεία σχεδόν εκαταργήθηκαν. Έτο, αφήσαμε κάτι λίγα για τους αλλοδαπούς...

Ο οργανισμός, με επιστολή των δικηγόρων του κ.κ. Α.&Α. Κ. Αιμιλιανίδης, Κ. Κατσαρός & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε. ημερομ. **24.7.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄)**, υπέβαλε τις θέσεις και απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τους Δικηγόρους του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης, με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», χωρίς να λάβει μέτρα ώστε το πρόγραμμα να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 1).

Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης και με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (Κ), επεισόδιο του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», χωρίς να λάβει μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, ιδιαίτερα σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 2).

Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, κατά τη διάρκεια του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανήλικους, ενώ το επεισόδιο έφερε οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K), με αποτέλεσμα οι τηλεθεατές να μην είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του **κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 3).

Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, κατά τη διάρκεια του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε λεκτικό υλικό ακατάλληλο για παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 4).

Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, κατά τη διάρκεια του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανήλικους, ενώ το επεισόδιο έφερε οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K), χωρίς δηλαδή η σήμανση να ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του προγράμματος, κατά παράβαση του **κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 5).

Στις **20/4/2016**, μεταξύ των ωρών **19:25 - 20:20**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**MEGA – TV ONE**» μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης, με οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K), επεισόδιο του σατιρικού προγράμματος «**FAKATETOUS**», κατά τη διάρκεια του οποίου υπήρξε χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες

κοινωνικών ομάδων, κατά παράβαση του **Κανονισμού 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 6).

Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 4 - 6 της παρούσας απόφασης.

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή των δικηγόρων του οργανισμού ημερομ. **24.7.2017**, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Όσον αφορά τον ισχυρισμό των Δικηγόρων του οργανισμού, ότι «αφ' ης στιγμής πρόκειται περί προβολής σατιρικού προγράμματος, είναι υπό αυτό το πρίσμα που θα πρέπει να δοθούν οποιεσδήποτε απαντήσεις» και ότι «η σάτιρα κατά τη περίοδο της Αθηναϊκής Δημοκρατίας θεωρείται ότι επέδρασε θετικά στην ανάπτυξη της Δημοκρατίας, η οποία ορίζεται ως να περιλαμβάνει την ελευθερία έκφρασης και την ελευθερία του λόγου οι οποίες διασφαλίζονται σήμερα από το άρθρο 19 του Συντάγματος», η Αρχή θα ήθελε να αναφέρει στον οργανισμό ότι μία σατιρική εκπομπή δεν έχει το ακαταλόγιστο, και ως εκ τούτου δεν νομιμοποιείται ούτε δικαιολογείται να καταφεύγει σε απρεπείς εκφράσεις προκειμένου να προκαλέσει τον γέλωτα. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να σατιρίσεις μία κατάσταση και να διασκεδάσεις το κοινό, χωρίς κατ' ανάγκη να μεταδίδονται επαναλαμβανόμενα εκφράσεις όπως «χτηνό», «καραγκιόζη», «βλάκα» και ανάλογες απαράδεκτες εκφράσεις, λαμβάνοντας υπόψη τους γενικά παραδεκτούς κανόνες της ευπρέπειας, της καλαισθησίας στη γλώσσα και τη συμπεριφορά.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης επ' ουδενί επιθυμεί να σταθεί τροχοπέδη στην ελευθερία της έκφρασης. Τουναντίον, είναι σθεναρός υποστηρικτής αυτής, όταν αυτή ασκείται στα πλαίσια που επιτρέπει η ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και η ώρα μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος.

Το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου και της καθ' οποιονδήποτε τρόπο έκφρασης, κατοχυρώνεται από το άρθρο 19 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Πρόκειται για μια θεμελιώδη ατομική ελευθερία, η κατάκτηση της οποίας συνδέεται με την εδραίωση της δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο άρθρο 19 (1) και (2) αναφέρει:

- 1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.*
- 2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων.*

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αναγνωρίζει και υπερθεματίζει τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης και του πλουραλισμού σε μία σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Παρόλα αυτά υπογραμμίζει και την αρχή σεβασμού του ακροατή αλλά και της ευθύνης του οργανισμού να διασφαλίζει ότι τα προγράμματά του βρίσκονται στο πλαίσιο που καθορίζεται από τη Νομοθεσία που διέπει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

Εξάλλου, η αρχή της ελευθερίας του λόγου σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτη. Ένας από τους περιορισμούς που προβλέπει το Σύνταγμα είναι η εξασφάλιση άδειας ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας ραδιοφωνικού και/ή τηλεοπτικού οργανισμού, η οποία χορηγείται κάτω από νόμιμους όρους και αιρέσεις, εν αντιθέσει με την έκδοση των έντυπων μέσων, όπου δεν προβλέπεται αντίστοιχος περιορισμός.

Συγκεκριμένα οι περιορισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 19 του Συντάγματος αναφέρουν τα ακόλουθα (οι υπογραμμίσεις δικές μας):

3. Η ενάσκηση των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δεύτερα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.

4. Η κατάσχεσις εφημερίδων ή άλλων εντύπων δεν επιτρέπεται άνευ εγγράφου αδείας του γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας, ήτις δέον να επικυρωθή δι' αποφάσεως αρμοδίου δικαστηρίου εντός εβδομήκοντα δύο ωρών το βραδύτερον, εν περιπτώσει δε μη επικυρώσεως αίρεται η κατάσχεσις.

5. Ουδέν εκ των διαλαμβανομένων εις το παρόν άρθρον **εμποδίζει την Δημοκρατίαν ν' απαιτή την έκδοσιν αδείας ή λειτουργίας επιχειρήσεων ραδιοφωνικών ή κινηματογραφικών ή τηλεοράσεως.**

Η Αρχή ως Διοικητικό Όργανο ασκεί έλεγχο, έτσι ώστε όλες οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων οι οποίες μεταδίδονται από παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων που υπάγονται στη δικαιοδοσία της Δημοκρατίας, να τηρούν τη Ραδιοτηλεοπτική Νομοθεσία και Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «το ποιοτικό επίπεδο το οποίο επιβάλλεται να διατηρείται κατά την προβολή των εκπομπών είναι έννοια αόριστη», η Αρχή δεν τον αποδέχεται και παραπέμπει τον οργανισμό ενδεικτικά, στις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση 92/2009 Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ν. ANTENNA ΛΤΔ, απόφαση ημερομ. 30.11.2012, στην Αναθεωρητική Έφεση 76/2007 ANTENNA ΛΤΔ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, απόφαση ημερομ.

8.2.2010, στην Προσφυγή 1829/08, ANTENNA ΛΤΔ v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, απόφαση ημερομ. 30.9.2011 και στην Προσφυγή 720/08 ANTENNA ΛΤΔ v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, απόφαση ημερομ. 30.9.2011.

Παραθέτουμε ακολούθως, σχετικά – με το υπό αναφορά θέμα – αποσπάσματα, από τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση 92/2009, την Αναθεωρητική Έφεση 76/2007 και την Προσφυγή 1829/08:

- **Α.Ε.92/2009 Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου v. ANTENNA ΛΤΔ, ημερομ. 30.11.2012:** «Με όλο τον προσήκοντα σεβασμό δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με το πρωτόδικο δικαστήριο ως προς το ότι ήταν απαραίτητο να δοθεί, στο νόμο, ορισμός του όρου «αρχές της ψηλής ποιότητας». Κατά την εκτίμηση μας αυτό το ζήτημα μπορούσε να αφηθεί από το νομοθέτη στο αρμόδιο διοικητικό όργανο και κατ' επέκταση στα δικαστήρια τα οποία είναι αρμόδια να ελέγχουν τη νομιμότητα των διοικητικών πράξεων. Δεν θεωρούμε ότι «οι αρχές της ψηλής ποιότητας», που αναγράφονται στο άρθρο 26(1)(β) και τον Κανονισμό 21(1), και το «ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας», που αναγράφεται στον Κανονισμό 21(6), ήταν όροι που δεν μπορούσαν ευχερώς να ερμηνευθούν από το αρμόδιο διοικητικό όργανο, του οποίου οι αποφάσεις υπόκεινται στον αναθεωρητικό έλεγχο του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ούτε και συμφωνούμε με την πρωτόδικη θέση ότι οι όροι αυτοί περιέχουν απεριόριστη υποκειμενικότητα που δεν συνάδει με τον καθορισμό νομικής ευθύνης και μάλιστα οιονεί ποινικής. Εφόσον ένας Νόμος δεν κρίνεται αντισυνταγματικός ή άκυρος, θα πρέπει να εφαρμόζεται έστω και αν η εφαρμογή του είναι δύσκολη».

«Ενόψει της γενικότητας των όρων που υπάρχουν στο σχετικό Νόμο και τους Κανονισμούς και της, κατά συνέπεια, ευρείας διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στην εφεσείουσα, θεωρούμε πολύ σημαντικό, η εφεσείουσα να δίνει σαφή και ακριβή

αιτιολογία για τις αποφάσεις της, ώστε να μπορεί να ελέγχεται, δικαστικά, η διακριτική της ευχέρεια. Στην παρούσα υπόθεση τέτοια αιτιολογία δόθηκε».

- **A.E.76/2007 ANTENNA ΛΤΔ v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημερομ. 8/2/2010:** «Το κατά πόσο ένα τηλεοπτικό ή ραδιοφωνικό πρόγραμμα παραβιάζει το Νόμο ή τους Κανονισμούς συνιστά θέμα που ανάγεται αποκλειστικά στην κρίση της Αρχής, η ορθότητα της οποίας όμως υπόκειται στον έλεγχο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εφόσον βέβαια το εν λόγω Δικαστήριο, υπό την ιδιότητά του ως τελικού κριτή, κληθεί να αποφανθεί επί τούτου. Κατά συνέπεια η κρίση ως προς την υπαγωγή γεγονότων στο Νόμο και τους Κανονισμούς εμπίπτει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της εφεσίβλητης Αρχής, της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου περιοριζομένης στον έλεγχο της κρίσης αυτής (βλ. «Ο ΛΟΓΟΣ» Πολιτιστική και Πληροφοριακή Εταιρεία v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (2007) 3 Α.Α.Δ. 91). Κοντολογίς, το έργο του Δικαστηρίου περιορίζεται στη διεξαγωγή ελέγχου με αποκλειστικό στόχο τη διακρίβωση ότι η απόφαση της εφεσίβλητης Αρχής, κρινόμενη με βάση την αιτιολογία και το περιεχόμενο του φακέλου, ήταν εύλογα επιτρεπτή μέσα στα όρια της διακριτικής εξουσίας της. Κατά συνέπεια ο ορισμός εννοιών που χρησιμοποιούνται στους Κανονισμούς, όπως οι έννοιες προσωπικότητα, υπόληψη, ιδιωτικός βίος και η υπαγωγή τους στα γεγονότα της υπόθεσης, δεν εκφεύγουν του εν λόγω πλαισίου.».

- **Προσφ.1829/2008, ANTENNA ΛΤΔ v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημερομ. 30/9/2011:** «Άλλος ισχυρισμός των αιτητών είναι ότι το εύρημα της Αρχής για την ύπαρξη των συγκεκριμένων παραβάσεων είναι λανθασμένο, γιατί οι σχετικές διατάξεις του Νόμου και των Κανονισμών «... εμπεριέχουν στην αντικειμενική τους υπόσταση αόριστες - αξιολογικές έννοιες», όπως «αρχές της υψηλής ποιότητας» - (Άρθρο 26(1)(β) του Νόμου) - «αρχές του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου» - (Άρθρο 26(1)(ε) του Νόμου) - και «προσωπικότητα», «τιμή» και «υπόληψη» - (Κ. 21(3) των Κανονισμών) - των οποίων το περιεχόμενο παρέλειψε να αναλύσει η Αρχή. Κατά την άποψή τους, η Αρχή, παρόλο που όφειλε να

αποδείξει το περιεχόμενο των πιο πάνω εννοιών, δεν ερεύνησε το θέμα, ούτε προσκόμισε μαρτυρία οποιουδήποτε μέλους της κυπριακής κοινωνίας - (από την οποία προέρχεται το τηλεοπτικό κοινό) - ώστε να εξετάσει το κοινωνικό περιβάλλον και, επιπρόσθετα, δεν παρακολούθησε ολοκληρωμένο το σχετικό βίντεο, αλλά αρκέστηκε στην απλή καταγραφή αποσπασμάτων, με αποτέλεσμα η κρίση της περί στοιχειοθέτησης των παραβάσεων να είναι παράνομη. Επικαλούνται, προς ενίσχυση της επιχειρηματολογίας τους, τα όσα λέχθηκαν σχετικά με το πιο πάνω ζήτημα στην Αντέννα Λίμιτεδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, Υπόθεση Αρ. 1310/07, 14/5/09».

«Συνεπώς, η Αρχή δεν ήταν υποχρεωμένη να προκαθορίσει το νόημα διαφόρων λέξεων ή φράσεων της σχετικής νομοθεσίας, ούτε να αναζητήσει οποιαδήποτε μαρτυρία σε σχέση με το τι θεωρείται ως ποιοτική εκπομπή στην κυπριακή κοινωνία.».

Με βάση τα πιο πάνω ευρήματα του Ανωτάτου Δικαστηρίου και χρησιμοποιώντας ως κριτήριο, για την εξέταση των πιθανών παραβάσεων, την κοινή λογική και το επίπεδο ευπρέπειας του μέσου λογικού τηλεθεατή, η Αρχή δεν συμφωνεί ότι φρασεολογία που χρησιμοποιήθηκε στο επίδικο επεισόδιο, αντιπροσωπεύει το επίπεδο της γλώσσας και συμπεριφοράς του μέσου Κύπριου, ιδιαίτερα όταν αυτή εκφράζεται μέσω της τηλεόρασης, στη διάρκεια ενός προγράμματος που προβάλλεται εντός οικογενειακής ζώνης και απευθύνεται και σε ανήλικα άτομα. Ούτε συμφωνεί πως αποτελούν ποιοτικό υλικό, κατάλληλο για γενική παρακολούθηση. Η παρουσίαση ενός ψυχαγωγικού - σατιρικού προγράμματος, εντός οικογενειακής ζώνης, κατά τη διάρκεια του οποίου χρησιμοποιούνται επανειλημμένως εκφράσεις όπως «χτηνό», «βλάκα», «καραγκιόζη», αλλά και χαρακτηρισμοί που υποτιμούν τους αλλοδαπούς, σε καμία περίπτωση δεν ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και δεν τηρούν την αρχή διατήρησης της ευπρέπειας και της καλαισθησίας της γλώσσας. Εξάλλου, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι η αυστηρότητα με την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ελέγχουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους, θα

πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον χρόνο μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος και την ηλικία των ατόμων που πιθανό να το παρακολουθούν.

Το επιχείρημα των Δικηγόρων του οργανισμού ότι «το σχόλιο *εσού είσαι ρε καραγκιόζη, βλάκα; Ρε χτηνο.. ε χτηνό...ε χτηνό κάτσε*, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να απομονωθεί ... και μεταγενέστερες καταγγελίες παρόμοιας φύσης θα πρέπει να κρίνονται σε συνάρτηση με το είδος, ύφος και σκοπό του σατιρικού προγράμματος», η Αρχή επαναλαμβάνει τα όσα ανέφερε περί σατιρικών προγραμμάτων και ελευθερίας της έκφρασης, πιο πάνω στις σελ. 8-10. Επιπλέον επισημαίνεται ότι η Αρχή ουδέποτε κρίνει τη χρήση των λέξεων απομονωμένα. Τις κρίνει στο πλαίσιο του περιεχομένου του εκάστοτε προγράμματος, τις κρίνει στο ευρύτερο πνεύμα που θέλει να μεταδώσει ο συγγραφέας με τη χρήση τους και στη γενικότερη συμπεριφορά και αισθητική που προτάσσει η συγκεκριμένη σκηνή, στο συγκεκριμένο πρόγραμμα στη συγκεκριμένη ώρα μετάδοσης. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι οι υπό αναφορά εκφράσεις που μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος, το καθιστούν ακατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, για το περιεχόμενο του οποίου δεν ενημερώθηκαν ορθώς οι τηλεθεατές.

Επιπλέον, η Αρχή αναφέρει ότι οι φράσεις οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ευπρεπείς και καλαισθητές, ούτε και ο μέσος τηλεθεατής θα τις θεωρούσε αποδεκτές συμπεριφορές αν υιοθετούνταν από τους ανήλικους τηλεθεατές. Περαιτέρω η Αρχή κρίνει ότι το σχόλιο που μεταδόθηκε για τους αλλοδαπούς αλλά και οι διάφοροι χαρακτηρισμοί (βλάκα , χτηνό, καραγκιόζη), δεν εμπίπτουν στην σάτιρα υπό την αυστηρή έννοια του όρου και την ερμηνεία που της δίνεται π.χ στο λεξικό Μπαμπινιώτη *σάτιρα : 1. ΦΙΛΟΛ. λογοτεχνικό είδος (έμμετρο ή πεζό), στο οποίο με τρόπο σκωπτικό ασκείται κριτική σε πρόσωπα και καταστάσεις της κοινωνίας με σκοπό τη διόρθωση τους, η διακωμώδηση, η σκωπτική κριτική: ~ της πολιτικής κατάστασης // καυστική | ανελέητη | σκληρή | εύστοχη | πνευματώδης.*

Στο σημείο που ο δικηγόρος του οργανισμού αναφέρεται στην υπόθεση Κουτσού ν. Μικελλίδη [2007] ΑΑΔ 1256 και στο γεγονός ότι *το Ανώτατο Δικαστήριο τόνισε πως η σάτιρα δεν πρέπει να περιορίζεται απλώς και μόνο διότι χρησιμοποιεί υπερβολές ή παραδοξότητες, εφόσον αυτός είναι ο σκοπός της*, η Αρχή επαναλαμβάνει τα όσα ανέφερε πιο πάνω και τονίζει ότι σε καμία περίπτωση, στην υπό εξέταση υπόθεση, δεν θεωρεί ότι γίνεται διακωμώδηση, ούτε καυστική, εύστοχη ή πνευματώδης κριτική με σκοπό τη διόρθωση οποιωνδήποτε καταστάσεων αλλά ούτε και χρησιμοποιούνται υπερβολές ή παραδοξότητες, παρά μόνο υβριστικές, ακαλαίσθητες και άκομψες εκφράσεις. Επομένως, η Αρχή θεωρεί απαράδεκτο να προβάλλονται προγράμματα με τέτοιου είδους εκφράσεις και σχόλια υποτιμητικά για τους αλλοδαπούς, σε ώρες και σε προγράμματα που παρακολουθούν ανήλικοι. Αυτού του είδους οι λέξεις/ φράσεις είναι ανεπίτρεπτο να μπαίνουν στο λεξιλόγιο των παιδιών μέσω της τηλεόρασης.

Όσον αφορά δε στη θέση του οργανισμού ως προς τη μετάδοση του σχολίου που αφορούσε στους αλλοδαπούς και τα κοινωνικά παντοπωλεία (*..τα κοινωνικά παντοπωλεία σχεδόν εκαταργηθήκαν. Έτο αφήσαμε κάτι λίγα για τους αλλοδαπούς ...*) ότι «δεν εντοπίζεται οτιδήποτε μεμπτό ως προς την υποχρέωση για σεβασμό των ευαίσθητων θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή και άλλων κοινωνικών ομάδων» και ότι «αποτελεί σχόλιο σατιρικού χαρακτήρα», η Αρχή διαφωνεί και επισημαίνει ότι το συγκεκριμένο σχόλιο έγινε με τρόπο που δύναται να θίξει τις ευαίσθητες συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων ήτοι συνανθρώπων μας αλλοδαπών για τους οποίους δίνεται η εντύπωση ότι είναι οι μόνοι που πλέον χρειάζονται τα κοινωνικά παντοπωλεία, αφού ζουν σε συνθήκες φτώχειας και πείνας. Ως εκ τούτου, η πιθανή παράβαση είναι συγκεκριμένη και σαφής και το πιο πάνω επιχείρημα, δεν ακυρώνει την ευθύνη του οργανισμού ως προς τη συμμόρφωση του με τις πρόνοιες των Νόμων και των Κανονισμών.

Περαιτέρω, τα κριτήρια για τη σωστή χρήση της γλώσσας και ειδικότερα σε ό,τι αφορά σε ευαίσθητες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων,

παραμένουν τα ίδια είτε πρόκειται για σατιρικά, ενημερωτικά ή οποιασδήποτε άλλης φύσης προγράμματα. Επιπρόσθετα, η Αρχή επαναλαμβάνει και τονίζει ότι, η ελευθερία στην έκφραση του λόγου δεν είναι απόλυτη και πρέπει να γίνεται εντός των Νομοθετικών πλαισίων.

Όσον αφορά στην ευρωπαϊκή νομολογία την οποία ο δικηγόρος του οργανισμού επικαλείται προκειμένου να υποστηρίξει τις θέσεις του, η Αρχή κρίνει ότι πρόκειται για γενικές παρατηρήσεις οι οποίες δεν εφαρμόζονται στην υπό εξέταση υπόθεση.

Η Αρχή στο αίτημα του δικηγόρου του οργανισμού περί τήρησης της αρχής της αναλογικότητας και της επιείκειας στη λήψη αποφάσεων επαναλαμβάνει ότι σε όλες τις ενώπιόν της υποθέσεις ακολουθεί πιστά τις αρχές που επιβάλλει η φύση της ως διοικητικό όργανο και οι οποίες προβλέπονται στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(I)/99.

Γι αυτό και πάντοτε, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, ήτοι το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης αλλά και το δικαίωμα του κοινού για ευπρέπεια και καλαισθησία στο λόγο, την υψηλή ποιότητα των προσφερόμενων προγραμμάτων και τον σεβασμό που επιδεικνύεται απέναντι στις ευαίσθητες κοινωνικών ομάδων.

Τέλος η Αρχή τονίζει ότι σκοπός του νομοθέτη είναι να προστατεύσει τα παιδιά από ακατάλληλο για αυτά οπτικοακουστικό υλικό, είτε αυτό θα βλάψει τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη τους στο μέγιστο είτε στο ελάχιστο. Εν πάση περιπτώσει, έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή δημιουργώντας και προβάλλοντας λανθασμένα κοινωνικά πρότυπα. Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που κατέχει η τηλεόραση στη

ζωή των παιδιών και την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους. Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στα παιδιά η τηλεόραση, είναι από τα θέματα που έχουν μελετηθεί περισσότερο στις κοινωνικές επιστήμες. Ορισμένες «δίοδοι» που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή της τηλεόρασης είναι πιθανό να παρέχουν ένα χρήσιμο μέσο για τη διαμόρφωση των δράσεών τους.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των Κανονισμών **21(1)(υποστοιχείο 1)**, **21(4)(υποστοιχείο 2)**, **21(5)(υποστοιχείο 3)**, **21(6)(υποστοιχείο 4)**, **22(1)(υποστοιχείο 5)** και **25(3)(α)(υποστοιχείο 6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου **3(2)(ζ)**, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Κ

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 98/2016(2)(Ε))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ – TV ONE»

Ημερομηνία Απόφασης: 13 Δεκεμβρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφώντος Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Τάσου Κυρμίτση, Ισίδωρου Κολώτα, Σέργιου Ποϊζη και Μαρίας Κούσιου, Μελών.

Η κ. Αγγελική Λαζάρου Μέλος, η οποία ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **4 Οκτωβρίου 2017** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των Κανονισμών **21(1), 21(4), 21(5), 21(6), 22(1) και 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

Κανονισμός 21(1): «Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.»

Κανονισμός 21(4): «Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι.»

Κανονισμός 21(5): «Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.»

Κανονισμός 21(6): «Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.»

Κανονισμός 22(1): «Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(vi) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·

(vii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·

(viii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·

(ix) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·

(x) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.»

Κανονισμός 25(3)(α): «(3)Απαγορεύεται-

(α) Η χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων.»

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016, είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **12.10.2017** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή των Δικηγόρων του κ.κ Α. & Α.Κ Αιμιλιανίδης, Κ. Κατσαρος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ, ημερομ. **23.10.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄)** υπέβαλε τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού, όπως καταγράφονται στην ως άνω επιστολή των Δικηγόρων του, η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

Στο σημείο που ο δικηγόρος του οργανισμού αναφέρει ότι *θα πρέπει να επιδειχθεί η μεγαλύτερη δυνατή επιείκεια από τη σεβαστή Αρχή, συμφώνως άλλωστε και προς τις επιταγές του άρθρου 52(5) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο του*

1999 (158(I)/1999), το οποίο διαλαμβάνει για την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας κατά την επιβολή των κυρώσεων και ότι τα διοικητικά πρόστιμα επιβάλλονται από την Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, τη βαρύτητα, τη συχνότητα και τη διάρκεια της παράβασης, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην απόφασή της ημερομ. **4.10.2017** στη σελίδα 16, όπου τοποθετείται επί του εν λόγω θέματος.

Περαιτέρω, η Αρχή επισημαίνει ότι κατά τα τρία τελευταία έτη, έχει εξετάσει σε αρκετές περιπτώσεις, παραβάσεις των Κανονισμών **21(1), 21(4), 21(5), 21(6), 22(1) και 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) από τον τηλεοπτικό οργανισμό «**MEGA – TV ONE**» (νυν «**TV ONE**»), όπου στις πλείστες των περιπτώσεων επέβαλε την κύρωση της **Προειδοποίησης και της Σύστασης** (Αρ. Φακ. **2/2014(2), 9/2014(2), 22/2014(2), 47/2014(2), 12/2015(2)(Ε), 28/2015(2)(Ε), 24/2016(2), 52/2015(2)(Ε)**). Επίσης, σε ορισμένες υποθέσεις επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο ως εξής:

- Αρ. Φακ. **28/2014(2) – Δ.Π € 500** για παράβαση του κανονισμού **21(6)**
- Αρ. Φακ. **29/2014(2) – Δ.Π € 500** για παράβαση του κανονισμού **21(6)**
- Αρ. Φακ. **49/2015(2) – Δ.Π € 3000** για παράβαση του κανονισμού **21(1)** και **Δ.Π € 3000** για παράβαση του κανονισμού **21(4)**
- Αρ. Φακ. **20/2016(2) – Δ.Π € 1500** για παράβαση του κανονισμού **21(1)** και **Δ.Π € 3000** για παράβαση του κανονισμού **25(3)(α)**

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι σε άλλες δυο περιπτώσεις στο παρελθόν η Αρχή έκρινε ένοχο τον τηλεοπτικό οργανισμό, για υποθέσεις που αφορούσαν στο περιεχόμενο του προγράμματος «**Φακκάτε τους**» και επέβαλε τις εξής κυρώσεις:

- Αρ. Φακ. **66/2015(2)(Ε) – Προειδοποίηση**
- Αρ.Φακ **25/2016(2) – Προειδοποίηση.**

Στα όσα αναφέρει ο δικηγόρος του οργανισμού στην πιο πάνω επιστολή του, περί περιορισμού της σάτιρας και ελευθερίας της έκφρασης, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην απόφασή της ημερομ. **4.10.2017** σελ.8-10, όπου τοποθετείται σχετικά.

Στον ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού ότι *οι πελάτες μας δεν αντιμετώπισαν καταγγελία για επαναλαμβανόμενη χρήση των εν λόγω φράσεων* η Αρχή παραπέμπει στα γεγονότα της υπόθεσης τα οποία καταγράφονται στον Πίνακα Α' ημερομ. 28/6/2017, όπου διαφαίνεται ξεκάθαρα ότι μέσα σε δυο προτάσεις διάρκειας μερικών μόλις δευτερολέπτων μεταδόθηκαν οι χαρακτηρισμοί *καραγκιόζη, βλάκα και χτηνό* (4 φορές). Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι η φρασεολογία που χρησιμοποιήθηκε στο επίδικο επεισόδιο δεν αντιπροσωπεύει το επίπεδο της γλώσσας και συμπεριφοράς του μέσου Κύπριου, ιδιαίτερα όταν αυτή εκφράζεται μέσω της τηλεόρασης, στη διάρκεια ενός προγράμματος που προβάλλεται εντός οικογενειακής ζώνης και απευθύνεται και σε ανήλικα άτομα, ούτε συμφωνεί πως αποτελούν ποιοτικό υλικό, κατάλληλο για γενική παρακολούθηση. Η παρουσίαση ενός ψυχαγωγικού - σατιρικού προγράμματος, εντός οικογενειακής ζώνης, κατά τη διάρκεια του οποίου χρησιμοποιούνται εκφράσεις όπως «*χτηνό*» (4 συνεχόμενες φορές), «*βλάκα*», «*καραγκιόζη*», αλλά και χαρακτηρισμοί που υποτιμούν τους αλλοδαπούς, σε καμία περίπτωση δεν ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και δεν τηρούν την αρχή διατήρησης της ευπρέπειας και της καλαισθησίας της γλώσσας. Εξάλλου, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι η αυστηρότητα με την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ελέγχουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους, θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον χρόνο μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος και την ηλικία των ατόμων που πιθανό να το παρακολουθούν.

Εκ των ανωτέρω, λοιπόν, προκύπτει ότι οι υπό αναφορά εκφράσεις που μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος, το καθιστούν ακατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, για το περιεχόμενο του οποίου δεν ενημερώθηκαν ορθώς οι τηλεθεατές.

Επιπλέον, η Αρχή αναφέρει ότι οι φράσεις οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ευπρεπείς και καλαίσθητες, ούτε και ο μέσος τηλεθεατής θα τις θεωρούσε αποδεκτές συμπεριφορές αν υιοθετούνταν από τους ανήλικους τηλεθεατές.

Στα όσα αναφέρει ο δικηγόρος του οργανισμού για το επίδικο σχόλιο που μεταδόθηκε σχετικά με τα κοινωνικά παντοπωλεία και τους αλλοδαπούς, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ο τρόπος με τον οποίο αυτό μεταδόθηκε, δύναται να θίξει τις ευαισθησίες συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, όπως συνανθρώπων μας αλλοδαπών, αφού με βάση τα όσα λέχθηκαν, δόθηκε οι εντύπωση ότι είναι η μοναδική κοινωνική ομάδα που πλέον χρειάζεται τα κοινωνικά παντοπωλεία, τα οποία εν πάση περιπτώσει ουδέποτε διαχωρίζονταν σε κοινωνικά παντοπωλεία για αλλοδαπούς ή μη. Επίσης, στο σημείο που ο δικηγόρος του οργανισμού διερωτάται *για ποιο λόγο το να ζει κάποιος σε συνθήκες φτώχειας είναι ντροπή και η διακωμώδηση αυτού αποτελεί παράβαση αδικήματος*, η Αρχή θεωρεί ότι το να ζει κάποιος σε συνθήκες φτώχειας σε καμία περίπτωση δεν είναι ντροπή, αλλά η διακωμώδηση του στο πλαίσιο ενός ψυχαγωγικού – σατιρικού προγράμματος είναι αχρείαστη και αποτελεί αδιαμφισβήτητα έλλειψη σεβασμού απέναντι στα άτομα που αντιμετωπίζουν την εν λόγω κατάσταση.

Τέλος, στο σημείο που ο δικηγόρος του οργανισμού αναφέρει ότι *η εν λόγω σατιρική εκπομπή ετύγχανε ευρείας και χωρίς προηγούμενο αποδοχής για τα δεδομένα της κυπριακής τηλεόρασης και ότι αντίθετη ανάγνωση θα προσέβαλλε μεγάλη μερίδα του κοινού*, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζεται και δεν αξιολογείται κατά πόσο το εν λόγω πρόγραμμα ετύγχανε υψηλής τηλεθέασης. Η Αρχή θεωρεί ότι ο συγκεκριμένος οργανισμός δραστηριοποιείται εδώ και πολλά χρόνια στο κυπριακό τηλεοπτικό πεδίο και είναι σε θέση να γνωρίζει επ' ακριβώς, ότι ο οργανισμός δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη που φέρει απέναντι στους τηλεθεατές ως προς το περιεχόμενο που οφείλει με βάση τη νομοθεσία να μεταδίδει, ιδιαίτερα τις ώρες που πιθανόν να παρακολουθούν ανήλικοι, επειδή ένα πρόγραμμα τυγχάνει μεγάλης ανταπόκρισης και αποδοχής από το κοινό.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπια στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ως επίσης τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **20.4.2016**, κυρώσεις ως εξής:

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), **το διοικητικό πρόστιμο των €250.**
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** (υποστοιχείο **2**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), **το διοικητικό πρόστιμο των €250.**
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** (υποστοιχείο **4**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), **το διοικητικό πρόστιμο των €500.**
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 4, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** (υποστοιχείο **5**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνων του υποστοιχείου 4, στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 25(3)(α)** (υποστοιχείο **6**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), **το διοικητικό πρόστιμο των €1000.**

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€2.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Κ.